

Posudek bakalářské práce Michaly Trličíkové „Kritická analýza Madonniných videoklipů z hlediska genderu, sexuality a vizuality“

Téma, které si Michala Trličíková zvolila pro svou bakalářskou práci, je z hlediska genderové analýzy tématem tradičním, což ovšem nesnižuje jeho relevanci a aktuálnost. Madonna vždy fascinovala feministické badatelky a badatele díky své explicitní práci se sexualitou, genderem a symbolickými zdroji různých subkultur. Pro některé je revolucionářkou, která posunuje sexuální, genderové a kulturní hranice, pro jiné typickou představitelkou showbusinessu se všemi jeho negativními dopady. Fenomén Madonna je však prakticky nemožné v rámci feministické analýzy médií a showbusinessu ignorovat. Nápad konfrontovat současnou Madonninu tvorbu s jejím asi nejvýznamnějším obdobím kulminujícím vydáním publikace *Sex* považuji za nosný a inspirující.

Pojetí teoretické části předkládané práce i analýza prezentovaná v empirické části jsou strukturovány volbou tématu a konkrétní uchopení vychází z osvědčených metod uplatňovaných v rámci podobných analýz médií v zemích, kde mají analýzy Fenoménu Madonna dlouholetou tradici. Práce je teoreticky ukotvena v odpovídajících genderových teoriích.

Na úvod lze podotknout, že je práce přehledně strukturovaná, což nebývá u bakalářských prací vždy pravidlem, a že autorka věnovala přiměřenou pozornost formální stránce (odkazování, přílohy atd.). Kultura psaného projevu je velmi dobrá a autorka vhodně řeší i přechody mezi jednotlivými částmi práce, kdy nabízí stručné úvody a souhrny. Oceňuji zařazení fotografií z jednotlivých analyzovaných klipů i přílohu CD s klipy samotnými. Práci to obohacuje a oponentovi to umožňuje si ověřit interpretaci autorky na analyzovaném materiálu.

Pokud jde o teoretickou část, autorka se zaměřila na témata relevantní jejímu výzkumu a celkově tato část dokumentuje, že se v dané problematice orientuje. Literatura, kterou používá, je aktuální a teoretická část zahrnuje obvyklou škálu konceptů běžně spojovaných se zvoleným tématem. Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni a autorka prokazuje dostatečný odstup a kritičnost. Neváhá například prezentovat v části věnované konceptu postmodernity i názory, které jej zpochybňují. Zvláště bych vyzdvihl podkapitoly 2.3.1. a 2.3.2., které pojednávají o některých z nejkompexnějších genderových konceptů.

V analytické části autorka nejprve věnuje dostatek prostoru diskusi zvoleného metodologického přístupu, sémiotické analýzy, což umožňuje čtenáři zhodnotit výpovědní hodnotu její analýzy. Dlužno podotknout, že to opět ne vždy bývá v bakalářských pracích pravidlem. Zvolená metoda odpovídá otázkám, které si autorka klade. Autorka jasně vysvětluje, proč si vybrala pro analýzu tyto konkrétní klipy a dobře zasazuje svou práci do kontextu dostupné literatury.

Z textu je patrné, že se autorka nechala při vymezování kategorií i při interpretaci svých zjištění inspirovat sémiotickou analýzou, ale při vlastní analýze se sémiotickými analytickými nástroji/koncepty bohužel většinou nepracuje. V tomto ohledu ale není výjimkou, protože totéž se dá říci i o řadě citovaných zdrojů, kdy odkaz na sémiotiku funguje spíše jako snaha legitimizovat analytické závěry, než jako ucelený metodologický přístup. Interpretace vybraných klipů však odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, je dostatečně komplexní i citlivá. Autorka zde opět prokazuje odpovídající znalost genderové problematiky a schopnost aplikovat teoretické koncepty na výsledky empirického výzkumu. Její vlastní analýzy novějších tří klipů si nezdají s analýzami starších tří, které jsou inspirované analýzami publikovanými ve feministických textech.

Vysoce hodnotím odvalu pustit se do polemiky s výsledky jiných analýz (např. McClary) i snahu vetkat do analýzy řadu konceptů, jež byly představeny v teoretické části. Prezentovaná analýza působí uceleným dojmem.

Pokud jde o obhajobu, byl bych rád, kdyby autorka jasněji odpověděla na otázky, které si klade v úvodu práce: „Ztělesňuje Madonna i dnes osvobozující rolový model, za který byla dříve považována? Lze najít subverzivní potenciál i v její aktuální tvorbě?“ Atd. Dále bych rád, kdyby mohla naznačit možné směry dalšího rozvedení předkládané analýzy.

Michala Trličíková odvedla výbornou práci a předkládaná stať je na odpovídající úrovni. Celkově je evidentní, že autorka věnovala jejímu vypracování hodně času a výsledek tomu odpovídá. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a navrhuji počet bodů 45.

Ing. Petr Pavlík, Ph.D.
oponent

31.5.2006